

Ze sestry zdravotnickým asistentem?

Dotaz: V posledních týdnech se šíří nemocnicemi mor zvaný snižování stavů sester. Bylo by možné otisknout právní aspekty tohoto jevu? Příklad: V jedné nejmenované nemocnici se chystají změny ve smyslu snižování stavů sester a jejich „výměna“ za zdravotnické asistenty. Probíhat by tato transakce měla např. takto: Na odděleních by byly vypracovány „žebříčky“ sester, kdy příkladně na JIP by mělo být šest sester na prvních šesti místech žebříčku a šest na pozici zdravotnický asistent...

Informovala jsem se na odborech ohledně právního aspektu a zjistila následující. Sestra nemá kompetence zdravotnického asistenta, tudíž nemůže být nucena k této jakoby degradaci. Pokud ovšem pod nátlakem tuto dohodu podepíše, riskuje pozdější výpověď z pracovního poměru, právě z důvodů nekompetentnosti a z toho vyplývajících zákona o nekvalifikovanosti, a to BEZ odstupu. V případě, že je zrušeno její místo všeobecné sestry, a na její pozici se tudíž přijímá pouze zdravotnický asistent, má nárok na dvouměsíční výpovědní lhůtu s tříměsíčním odstupným ve výši průměrného měsíčního platu. Ne platy pouze dva! Dělá mi to velké starosti a z důvodů šokové metody a neinformovanosti děvčát se bojím, že spousta jich změnu v domnění zachování práce podepíše a tím si však zavře cestu k jakémukoli odstupu. Přemyslím, jak to dostat do povědomí všech, kterých se to třeba v následujících měsících bude týkat.

Děkuji vám. N. D.

Úvodem musím konstatovat, že máte ve všem pravdu a že i informace, kterou jste obdržela na odborech, je úplná.

Podle ustanovení § 5 zákona č. 96/2004 Sb., o podmínkách získávání a uznávání způsobilosti k výkonu nelékařských zdravotnických povolání a k výkonu činností souvisejících s poskytováním zdravotní péče a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů, se odborná způsobilost k výkonu povolání všeobecné sestry získává absolvováním:

- nejméně tříletého akreditovaného zdravotnického bakalářského studijního oboru pro přípravu všeobecných sester,
- nejméně tříletého studia v oboru diplomovaná všeobecná sestra na vyšších zdravotnických školách,

- vysokoškolského studia ve studijních programech a studijních oborech psychologie – péče o nemocné, pedagogika – ošetřovatelství, pedagogika – péče o nemocné nebo učitelství odborných předmětů pro střední zdravotnické školy, pokud bylo studium prvního ročníku zahájeno nejpozději v akademickém roce 2003/2004,
- tříletého studia v oboru diplomovaná dětská sestra nebo diplomovaná sestra pro psychiatrii na vyšších zdravotnických školách, pokud bylo studium prvního ročníku zahájeno nejpozději ve školním roce 2003/2004,
- studijního oboru všeobecná sestra na střední zdravotnické škole, pokud bylo studium prvního ročníku zahájeno nejpozději ve školním roce 2003/2004,
- studijního oboru zdravotní sestra, dětská sestra, sestra pro psychiatrii, sestra pro intenzivní péči, ženská sestra nebo porodní asistentka na střední zdravotnické škole, pokud bylo studium prvního ročníku zahájeno nejpozději ve školním roce 1996/1997, nebo
- tříletého studia v oboru diplomovaná porodní asistentka na vyšších zdravotnických školách, pokud bylo studium prvního ročníku zahájeno nejpozději ve školním roce 2003/2004.

Všeobecná sestra, která získala odbornou způsobilost podle odstavce 1 písm. e) až g), může vykonávat své povolání bez odborného dohledu až po 3 letech výkonu povolání všeobecné sestry. Do té doby musí vykonávat své povolání pouze pod odborným dohledem. Povinnost podle věty první se nevztahuje na všeobecné sestry, které po získané odborné způsobilosti absolvovaly vysokoškolské studium ošetřovatelského zaměření nebo získaly specializovanou způsobilost podle § 96 odst. 3.

Za výkon povolání všeobecné sestry se považuje poskytování ošetřovatelské péče. Dále se všeobecná sestra ve spolupráci s lékařem nebo zubním lékařem podílí na preventivní, léčebné, diagnostické, rehabilitační, neodkladné nebo dispenzární péči.

Všeobecná sestra je také v zákoně zařazena mezi skupinu zdravotnických pracovníků způsobilých k výkonu zdravotnického povolání bez odborného dohledu po získání odborné způsobilosti. Naproti tomu zdravotnický asistent je zařazen do skupiny zdravotnických pracovníků způsobilých k výkonu zdravotnického povolání pod odborným dohledem nebo přímým vedením. Podle § 29 zákona se odborná způsobilost k výkonu povolání zdravotnického asistenta získává absolvováním:

- střední zdravotnické školy v oboru zdravotnický asistent, nebo
 - akreditovaného kvalifikačního kurzu zdravotnický asistent po získání úplného středního vzdělání nebo úplného středního odborného vzdělání a způsobilosti k výkonu povolání ošetřovatele podle § 36.
- Dále mají odbornou způsobilost k výkonu povolání zdravotnického asistenta zdravotničtí pracovníci, kteří získali způsobilost k výkonu povolání:
- zdravotnického záchranáře podle § 18, nebo
 - porodní asistentky podle § 6.

Za výkon povolání zdravotnického asistenta se považuje poskytování ošetřovatelské péče pod odborným dohledem všeobecné sestry nebo porodní asistentky. Dále se zdravotnický asistent ve spolupráci s lékařem podílí na preventivní, léčebné, rehabilitační, neodkladné, diagnostické a dispenzární péči.

Z výše uvedeného tedy vyplývá, že všeobecná sestra nemá odbornou způsobilost k výkonu povolání zdravotnického asistenta.

V případě, že by změnu pracovní smlouvy i podepsala, hrozila by jí v budoucnu kdykoli výpověď ze strany zaměstnavatele podle § 52 písm. f) zákoníku práce – z důvodu, že nesplňuje předpoklady stanovené právními předpisy pro výkon sjednané práce. **Změna pracovní smlouvy, stejně jako její uzavření, je výsledek oboustranné shodné vůle zaměstnavatele a zaměstnance a ani jedna strana nemůže být ke změně pracovní smlouvy nucena. Ustanovení § 40 zákoníku práce hovoří jasně: „Obsah pracovního poměru je možné změnit jen tehdy, dohodnou-li se zaměstnavatel a zaměstnanec na jeho změně.“**

WWW.SESTRA.CZ

V případě, že zaměstnavatel nemá pro dotyčné všeobecné sestry práci, musí jim dát výpověď nebo navrhnout skončení pracovního poměru dohodou, v obou případech s od-

stupným ve výši nejméně 3násobku průměrného měsíčního výdělku. Uzavírá-li se dohoda o skončení pracovního poměru, je také možné sjednat odstupné ve výši 5ná-

sobku průměrného výdělku, což kompenzuje 2 platy za výpovědní dobu a 3 platy odstupného.

JUDr. Eva Dandová

Nelehká cesta k oddlužení

Mám kvůli svému synovi jedno velké trápení. Bude mu 40 let, pracoval jako ředitel jedné velké nadnárodní společnosti, měl manželku a dá se říct, že i vše, na co si jen pomyslel. Byl tedy dobře zajištěný, ale pořád chtěl víc, než na co mohl dosáhnout. Když postupoval kariérou, říkala jsem mu, aby myslel na „zadní kolečka“. Vůbec jsem netušila, jak moc se zadlužil kvůli luxusu, který si dopřával. Asi největší podíl všeho je v hypotéce na nadstandardní dům. Má i nějaké spotřebitelské půjčky na různé „doplňky“ v bytě. Myslela jsem si, že si něco málo ušetří, a to i přes nákladné dovolené a početný vozový park...

Začalo to tím, že moje snacha podala žádost o rozvod v době, kdy syn přišel o post ředitele z důvodu reorganizace ve firmě. Nevím, zda je rozvod důsledkem všech dluhů, či je jeho příčinou něco jiného. Syn o tom nemluví a snacha se odstěhovala a nejsem s ní vůbec v kontaktu. Asi by potřeboval nějakou pomoc a podporu, protože je znát, že mu odchod manželky není lhostejný. Chtěla jsem zjistit, zda má vůbec z čeho splácet všechny ty pohledávky, ale řekl mi, ať se nebojím, že si poradí. Když jsem k němu přišla na návštěvu, viděla jsem ve schránce a v pracovní hromadu korespondence od bank, leasingové firmy a několika dalších společností. Nedalo se to nevidět – plno obálek s barevným logem různých firem a společností. Mám strach, k čemu tohle všechno povede. Syn to zatím řeší prodejem částí majetku, ale myslím si, že to bude vyžadovat větší zásah. Dá se někde hledat pomoc? Děkuji. **Věra**

Chápu, že vás taková situace znepokojuje a máte o budoucnost syna strach. Ve vašem dotazu vnímám dvě témata k řešení. Jedno se týká rozvodu a vztahových věcí mezi snachou a vašim synem. Zde bych vás odkázala na **rodinné poradenství**, tzn. tedy odborníky z manželských poraden, a to buď ze sítě poraden pro rodinu, manželství a mezilidské vztahy (viz kontakt níže), nebo soukromých rodinných poradců a terapeutů.

Téma, kterému se věnujete ve svém dotazu obšírněji, se týká **problematiky dlužnictví**, které se bohužel dotýká čím dál většího počtu osob. V některých případech se jedná o poměrně jednoduché úkony a pomoc v začátku při sjednání splátkového kalendáře, odložení splátky, odpuštění tzv. penále apod. Tady jde většinou o případy, kdy dlužná částka není tak vysoká (i s ohledem na příjmy dotyčného), dluh, resp. jeho nesplacení, je buď těsně před začátkem, nebo na začátku nesplacení. Pak samozřejmě existují i dlužníci, kde je celková suma natolik vysoká a dlužné částky jsou od různých subjektů, že lze třeba i uvažovat o vyhlášení osobního bankrotu. Na úvod je však vždy potřeba velmi dobře zmapovat situace konkrétního dlužníka, zjistit podmínky půjček a domluvit se na možnostech řešení.

Kde hledat pomoc? Existují poradenská centra, a to buď na komerční bázi, kde si zaplatíte poradce, který se na základě smluvních podmínek pokusí situaci řešit. Nebo se můžete obrátit na síť neziskových organizací, které se dlužnictvím věnují. V Praze funguje např. **Poradna při finanční tísni**, na jejímž provozu spolupracuje několik velkých bank, Sdružení ochrany spotřebitelů a Sdružení českých spotřebitelů. Dá se obrátit i přímo na **SOS – Sdružení obrany spotřebitelů**, které pomáhá řešit mj. i otázku insolvenční. Ve větších městech je možné kontaktovat síť občanských poraden, jejichž model se k nám dostal z Velké Británie. První občanské poradny (Citi-

zens Advice Bureaux) vznikly již v roce 1939 a jejich cílem bylo informovat občany o systému sociální péče státu. V době války se jejich činnost zaměřila na pomoc a podporu lidem, kteří hledali své blízké, ale také na zprostředkování kontaktů mezi válečnými zajatci a jejich příbuznými. Po válce se nabídka občanského poradenství rozšířila na další okruhy – bydlení, nezaměstnanost, ochranu spotřebitelů a právě i zadlužování domácností.

Otázku dluhu lze kromě splacení, rozložení či odložení splátek řešit i vyhlášením osobního bankrotu, což umožňuje tzv. insolvenční zákon, který je účinný od 1. ledna 2008. Pro vyhlášení takového bankrotu je třeba splnit několik základních podmínek, ke kterým patří:

- ▶ dluhy nesmí být z podnikání,
 - ▶ musíte mít dostatečný příjem, který pokryje alespoň 30 % dlužné částky,
 - ▶ počítat s výrazným omezením domácího rozpočtu,
 - ▶ doba splácení je 5 let
 - ▶ hlavní a nejzásadnější podmínka je, že vám osobní bankrot musí schválit soud.
- V kontaktech uvádím odkaz na **Kalkulátor splátek pro oddlužení plněním splátkového kalendáře**, kde si lze modelově spočítat na základě výše mzdy splátky. Samotný proces není úplně jednoduchá záležitost (soudu se kromě návrhu předkládají i další písemnosti) a je vhodné poradit se v konkrétním případě. Pokud existuje nějaké pravidlo, pak každopádně to, že pokud se člověk ocitne ve finanční tísni či krizi, měl by začít urychleně jednat a situaci řešit. Lidé si často myslí, že když nebudou reagovat na korespondenci a výzvy, věřitel si jich hned

Zákonná ustanovení

zákon č. 182/2006 Sb., o úpadku a způsobech jeho řešení v platném znění

Odkazy na organizace a literaturu

Asociace manželských a rodinných poradců ČR, o. s. www.amrp.cz
 Asociace občanských poraden www.obcanskeporadny.cz
 Kalkulátor splátek pro oddlužení <http://insolvenncni-zakon.justice.cz/dluznik/kalkulacka.html>
 Poradna při finanční tísni www.financnitisen.cz
 SOLUS www.solus.cz
 SOS – Sdružení obrany spotřebitelů www.spotrebitele.info